

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 โทรสาร 0-259-6172

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ข่าวจากหนังสือพิมพ์แนวหน้า ฉบับประจำวันที่ 28 เดือนมกราคม พ.ศ.2567 หน้า 1,5 มูลค่าข่าว 395,856.-

5 สก๊อปแนวหน้า

**‘กลุ่มเสี่ยง’ ยังต้องเสริม
‘Soft Skills’ เพิ่มโอกาสชีวิต**

‘กลุ่มเสี่ยง’ยังต้องเสริม ‘Soft Skills’ เพิ่มโอกาสชีวิต

“เวลาเราพูดถึง Skills (ทักษะ) มันจะมี Hard Skills (ทักษะแข็ง) กับ Soft Skills (ทักษะอ่อน) Hard Skills มันเป็นทักษะที่เหมือนก้อน เวลาเราเจอปัญหาอะไรก็ตาม เราสามารถไปทุบตีให้แตกออกมาได้ แต่มันจะมีบางอย่างเป็นเรื่องที่ไม่สามารถใช้กำลังได้ Soft Skills มันเหมือนน้ำที่จะพาเราประคองผ่านอุปสรรคจากขวามขวามพวกนั้นไปได้”

ผศ.ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวในการบรรยายหัวข้อ “Soft Skills สำคัญแค่ไหนสำหรับการทำงานของเยาวชน” เมื่อช่วงต้นเดือน ม.ค. 2567 ซึ่งในอดีตหากพูดถึงความสำเร็จทางการศึกษาในแง่ของทุนมนุษย์ (Human Capital) แนวทางที่คลาสสิกก็จะให้ความสำคัญกับระดับการศึกษา จำนวนปีที่เรียนหนังสือ แต่ระยะหลังๆ เริ่มพบว่า สิ่งเหล่านี้ไม่อาจอธิบายความสำเร็จของคนได้ทั้งหมด

กล่าวคือ “ความสำเร็จของคนคนหนึ่งไม่ได้มาจากเฉพาะเรื่องวุฒิการศึกษา แต่เป็นเรื่องของประสบการณ์และโอกาสเติบโตในการทำงาน และหนึ่งในตัวแปรที่ได้รับความนิยมก็คือ Soft Skills” นอกจากนี้ ข้อค้นพบจากการทำงานร่วมกับ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) พบ เด็กกลุ่มหนึ่งเรียนจบ ม.3 แต่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มเปราะบางและส่วนหนึ่งไม่ได้เรียนต่อ ทำให้ชีวิตหลังจากนั้นมีแนวโน้มจะอยู่ในวังวนของการเป็นแรงงานไร้ฝีมือ และยากจะหลุดพ้นจากความยากจนได้

อย่างไรก็ตาม หากดูจากรูปแบบงานที่เด็กกลุ่มนี้จะเริ่มทำ เช่น เด็กคิดรอสั่งของคอกยอกสินค้าขึ้น-ลง หรือพนักงานร้านสะดวกซื้อ ซึ่งแม้ทักษะที่ใช้ทำงานโดยตรงจะเรียนรู้ได้ง่าย แต่มีทักษะอีกอย่างที่สำคัญคือการรับมือกับความกดดัน ความพร้อมในการปรับตัว ฯลฯ โดย กสศ. มีงานวิจัยที่ทำร่วมกับ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในพื้นที่ 26 จังหวัด มีกลุ่มตัวอย่างเป็นครู 217 คน และนักเรียน 515 คน รวมถึงใช้แบบประเมิน Soft Skills ที่คิดค้นโดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เมื่อแยกเป็นรายทักษะ พบว่า

1.จิตวิทยาเชิงบวก (PsyCap) หรือความเข้มแข็งทางจิตใจ (ล้มแล้วลุกได้) ในภาพรวมนั้นอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อแยกเป็นรายภาค ซึ่งมีเพียงกรุงเทพฯ ที่ไม่พบโรงเรียนขยายโอกาส (หมายถึงโรงเรียนที่เดิมสอนเพียงชั้น ป.6 แต่ต่อมาขยับขึ้นมาที่ชั้น ม.3) แต่ในภาคอื่นๆ จะเห็นความชัดเจนว่า เด็กในโรงเรียนสังกัดอื่นๆ กับเด็กในโรงเรียนขยาย

โอกาสไม่ได้แตกต่างกันมากนัก แต่สิ่งที่แตกต่างกันคือ หากเด็กมีโอกาสนเรียนต่อชั้น ม.4-6 ก็ทำให้ PsyCap เพิ่มขึ้นได้ แต่หากไม่ได้เรียนต่อ จบเพียง ม.3 ก็จะไม่เพิ่มขึ้น

2.ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล อยู่ในระดับปานกลางทุกภาคทั้งประเทศ 3.การทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับปานกลาง 4.การรับมือปัญหาภายใต้แรงกดดัน อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ 5.ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) อยู่ในระดับต่ำ และพบว่าทักษะนี้ 7 ใน 10 คนไม่ผ่านการประเมิน 6.การคิดเชิงวิพากษ์ อยู่ในระดับต่ำ และ 7.ความคิดสร้างสรรค์ ก็อยู่ในระดับต่ำเช่นกัน โดยสรุปคือ “ส่วนใหญ่เป็นห่วง” เพราะจาก 7 ด้าน มี 4 ด้านที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดังนั้นจึงน่ากังวลหากส่งเด็กเหล่านี้เข้าสู่ตลาดแรงงานโดยที่ยังไม่พร้อม

“เราไปดูข้อมูล Labour Force Survey (การสำรวจกำลังแรงงาน) แล้วพบว่าคนที่จบ ม.3 แล้วไม่ได้เรียนต่อแล้วทำงาน ถ้าเกิดใช้รายได้ในกลุ่มล่างสุด 10% เกษียณแค่ 6,000 (บาท/เดือน) ดีหน่อยเกษียณ 8,000 นี่ 50 กว่าๆ (อายุ) แล้วนะ ค่าเฉลี่ย 50 อยู่ประมาณ 12,000 เก่งจริงๆ ก็อยู่ที่ประมาณ 20,000 ซึ่งเรารู้ถ้าเราจบ ป.ตรี หรือ ป.โท สตาร์ทหรืออย่างมากไม่เกิน 4-5 ปี พันพวกนี้พอแล้ว เราต้องนึกภาพว่าเด็กกลุ่มนี้ใช้ชีวิตแบบนี้ มันจะพาครอบครัวเขาไปสู่วังวนของความยากจนแบบที่จะส่งต่อข้ามรุ่นไปสู่ลูกสู่หลานมันเลยเป็นที่น่ากลัว” ผศ.ดร.เกียรติอนันต์ ระบุ

คำถามต่อมา “ทำอย่างไรเด็กกลุ่มเสี่ยงจะหลุดพ้นวังวนความยากจน?” ผศ.ดร.เกียรติอนันต์ กล่าวว่า นอกจากเรื่อง Soft Skills แล้ว การทำดัชนีทุนมนุษย์ (Human Capital Index) ใช้ข้อมูลประสบการณ์การทำงาน การศึกษา รายได้ ตำแหน่งงาน เช่น คนจบ ป.ตรีทำงานมาแล้ว 5 ปี และรายได้ 3 หมื่นบาท/เดือนเหมือนกัน หาก

คนหนึ่งยังอยู่ระดับปฏิบัติการ แต่อีกคนอยู่ระดับบริหาร แบบนี้คนหลังมีดัชนีทุนมนุษย์สูงกว่าคนแรก

ซึ่งจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแรงงานกว่า 2 แสนคน พบว่า “การทำให้เด็กกลุ่มเสี่ยง (จบเพียงชั้น ม.3) หลุดพ้นจากความยากจน จะต้องทำให้มีทักษะเทียบเท่ากับการศึกษาระดับ ปวส. เป็นอย่างน้อย” ดังนั้น จึงสรุปปัญหาของเด็กกลุ่มเสี่ยงได้ 2 ด้านฝั่งหนึ่ง Soft Skills ก็ไม่แข็งแรง และอีกฝั่งก็ต้องได้รับการฝึกทักษะบางอย่างที่ทำให้แม้จะไม่กลับไปเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นแต่ก็สามารถทำใหตนเองหลุดพ้นความยากจนได้ เช่น หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น (Short Course) การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ (Learning by Doing) เป็นต้น

ในการศึกษาที่ร่วมกับ กสศ. ยังมีการจัดค่าย ให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายกลุ่มเลือกนักเรียนมาทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนา Soft Skills ด้านจิตวิทยาเชิงบวก ข้อค้นพบที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ ด้วยความที่เพิ่งผ่านสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ซึ่งทำให้ต้องเรียนอยู่ที่บ้าน เมื่อเด็กเหล่านี้ได้มารวมตัวกันโดยทดลองแยกไม่ใหรวมกลุ่มกับเพื่อนจากโรงเรียนเดียวกัน ผลคือมีเด็กหลายคนร้องไห้หรือมีพฤติกรรมเก็บตัว ทำให้กิจกรรมวันแรกก็ต้องให้มีทักษะสังคม (Social Skills) ก่อน ด้วยการปล่อยให้เด็ก ๆ ได้พูดคุยเล่นกัน

คณะผู้วิจัยแบ่งการทดสอบเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนเข้าค่าย หลังออกจากค่าย และหลังจากโครงการค่ายเสร็จสิ้นไปแล้ว 90 วัน พบแต่ละทักษะย่อยในหมวด Soft Skills ด้านจิตวิทยาเชิงบวก แตกต่างกันไป เช่น “การรับรู้ความสามารถของตนเอง” หลังเข้าค่ายดีกว่า ก่อนเข้าค่าย และยังคงดีอยู่แม้ผ่านไป 90 วัน “การมองโลกในแง่ดี” เมื่อผ่านไป 90 วัน พบว่าลดลงไปอยู่ในระดับก่อนเข้าค่าย เพราะไม่สามารถต้านทานอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่มีปัญหาได้ เช่นเดียวกับ “การฟื้นคืนพลัง” ส่วน “ความหวัง” มีทั้งคนที่อยู่ในระดับดีและไม่ดี

ดังนั้น “ในเชิงนโยบาย การยื่นมือเข้าไปช่วย (Intervention) จึงต้องผ่านกระบวนการทำซ้ำๆ พร้อมไปกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้อ่อนโยน” อนึ่ง “ยังมีการสำรวจที่ทำกับนายจ้าง” ใช้กลุ่มตัวอย่าง 116 คน โดยขอให้รับเด็กจบ ม.3 อายุไม่เกิน 18 ปี ว่างงานต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี แล้วให้นายจ้างเป็นคนประเมิน Soft Skills เด็กจบ ม.3 ดังกล่าว พบว่าถูกจ้างที่มีผลประเมินในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับที่คาดหวังหรือสูงกว่านั้นจะได้ค่าจ้างสูงขึ้นเฉลี่ย 25 บาทต่อวัน เมื่อเทียบกับกลุ่มที่ผลการประเมินได้น้อยกว่าที่คาดหวัง

“25 บาทต่อวันมันเหมือนไม่เยอะสำหรับเรา แต่สำหรับคนที่มียาได้น้อย Utility (ประโยชน์) 25 บาทที่เพิ่มมันสูงนะ แล้วถ้าเขาทำแบบนี้ทั้งเดือน 25 บาทที่มันเพิ่มขึ้นมันคือห้าร้อยกว่าบาท มันมีผลต่ออาหารการกิน ค่าเช่าหรือคุณภาพชีวิตของเขาได้เลย และนี่เป็นเด็กที่ออกไปทำงานได้ปีเดียว ในระยะยาวอาจเห็นช่องว่างมากกว่านี้ก็ได้” ผศ.ดร.เกียรติอนันต์ กล่าว

SCOOP@NAEWNA.COM